

УДК 37.091.31:3735:37.015.31

В. В. Павленко,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, член-кореспондент АМСКП «Полісся»
(Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир)

ВИКОРИСТАННЯ ЗАВДАНЬ ВІДКРИТОГО ТИПУ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ УРОКУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

У статті обґрунтовано необхідність подолання репродуктивного стилю навчання та переходу до такої освітньої системи, яка б повною мірою могла забезпечити пізнавальну активність і самостійність мислення учнів. Висвітлено основні психологічні умови, що сприяють розвитку креативності. Визначено завдання відкритого типу одним із засобів розвитку креативності сучасного учня. Здійснено аналіз поняття «відкриті завдання». Запропоновано характеристики основних параметрів та вимоги до відкритих завдань, серед яких автор виділяє: наявність смислового контексту, проблемність, невизначеність, доступність, зв'язок із конкретним навчальним предметом, інтеграція. Проаналізовано особистісні якості, властиві креативним людям: незалежність, висока толерантність до невизнаного, розвинені естетичні почуття та ін. Зазначено, що розвиток креативності залежить від віку та рівня розумового розвитку учнів і самих учителів.

Ключові слова: креативна грамотність; креативна уява; креативне мислення; креативний потенціал учнів; креативність; розвиток креативності.

Одним із важливих напрямків модернізації освіти є подолання репродуктивного стилю навчання і перехід до такої освітньої системи, яка б повною мірою могла забезпечити пізнавальну активність і самостійність мислення учнів. У школі учні повинні набути не лише предметних, а й особистісних результатів, у тому числі школа повинна забезпечити зростання креативного потенціалу учнів, їх готовності до застосування універсальних навчальних дій у життєвих ситуаціях.

Сьогодні недостатньо бути розвиненим лише інтелектуально. Людина повинна вміти діяти в нестандартній ситуації, швидко і продуктивно включатися в незнайомі види діяльності, прогнозувати результат, вести конструктивний діалог. Тільки в цьому випадку їй забезпечено успіх.

У даний час можна виділити такі протиріччя, які існують у педагогічній теорії й практиці:

- між рівнем наукових розробок в області креативності та нерозробленістю цього питання в контексті практичного навчання в основній школі;
- між існуючою традиційною структурою побудови і ведення уроку, що обмежує можливості використання на практиці власного креативного потенціалу, і необхідністю креативного розвитку особистості в цілому;
- між потенційною здатністю кожної дитини до креативності та недостатньо розвиненим умінням її здійснення.

Мета статті – визначити ефективні шляхи використання завдань відкритого типу як засобу розвитку креативності учнів основної школи.

Більшість форм і методів навчання орієнтовані на накопичення учнем обсягу знань, а не на розвиток креативності. Сьогодні виникає гостра необхідність формування у школяра такої діяльності, яка дозволяла б йому повноцінно співіснувати з навколишнім середовищем, а також креативно реалізовуватися в ньому на основі внутрішнього потенціалу. При цьому якщо інтелектуальний потенціал виступає як можливість людини вести адекватну життєдіяльність у конкретному соціальному оточенні, то креативний потенціал постає передумовою для саморозвитку людини.

Навчальний процес, у якому використовуються креативні завдання, змінює репродуктивну схему (головну для традиційної школи): *готові знання – засвоєння знань – контроль міцності засвоєння знань* – на схему пошукової пізнавальної діяльності: *проблема – багатоваріантний пошук рішення – вибір оптимального рішення*. Перехід на нову схему складний, для цього необхідно в зміст навчання ввести загальнорозвиваючий курс про методи і прийоми розв'язання креативних завдань [7, с. 103–109.].

У масовій шкільній практиці розв'язання завдань найчастіше розглядається лише як засіб закріплення школярами програмового матеріалу, а розвиток креативності учнів здійснюється штучними прийомами. Разом із тим відомо, що найбільш повному стимулюванню і забезпеченню формування пізнавальної самодіяльності, самоцінності пізнання сприяє така система навчання, яка звернена не стільки до знань учнів (знання виступають базою), скільки до їх аналітичних здібностей, уміння виділяти головне і на його основі будувати розв'язання конкретного завдання. У зв'язку з цим одним із засобів розвитку креативності учня можуть стати завдання відкритого типу [9].

На етапі засвоєння навчального матеріалу частіше використовуються закриті завдання. Завдання такого типу передбачають чітке й однозначне трактування умови. У результаті задача має, як правило, одне правильне рішення.

На творчому рівні використовуються *відкриті завдання*. Сам термін «відкрита задача» сьогодні має кілька тлумачень. З одного боку, відкриті завдання (завдання без варіантів відповідей) є однією з форм тестових завдань. Інший термін «відкрита задача» пов'язаний не з контролем, а безпосередньо з процесом навчання, як зазначає А.В. Хуторський. Під відкритими завданнями розуміють завдання, у яких немає і не може бути заздалегідь відомих рішень або відповідей [10, с.106].

Відсутність заздалегідь певного рішення, готової відповіді стимулює школярів до самопізнання, реалізації свого креативного потенціалу. Відкриті завдання припускають лише можливі напрями. Одержаний учнем результат унікальний і відображає ступінь його креативного самовираження. Однак, на наш погляд, у визначенні А.В. Хуторського виражений найвищий ступінь відкритості завдання. Багато завдань, наприклад у математиці, для вчителя мають певні рішення і відповіді (може бути декілька), але, тим не менше, для учнів вони можуть бути названі відкритими. Інша справа, чи готовий до вирішення такого завдання учень, чи доступні вони його можливостям, чи проявляє він до них інтерес. Тут важливий суб'єктивний фактор. Тому під *відкритими завданнями ми розуміємо такі завдання, які мають кілька варіантів рішення, припускають можливість унікальних відповідей або дозволяють учням самостійно відкривати невідомі їм факти, а також ураховують їх індивідуальні можливості*. Мета таких завдань – максимально залучити учнів до творчої пізнавальної діяльності.

Виділимо характеристики основних параметрів відкритих завдань:

- умова розмита, є ступінь невизначеності;

- методи розв'язання, застосовані до задачі, можуть бути різноманітними. Відкриті завдання мають розмиту умову (із зайвими даними або з недоліком даних), з якої недостатньо зрозуміло, як діяти, що використовувати при вирішенні, але є зрозумілим необхідний результат. Вони мають безліч шляхів розв'язання, які не є прямолінійними. Варіантів розв'язання багато, однак немає правильного розв'язання: розв'язок або може бути застосовано до досягнення необхідної умови, або ні. Умову відкритого завдання для навчальної мети необхідно побудувати так, щоб задача була цікава, зрозуміла і максимально залучала учнів до творчої пізнавальної діяльності. Для досягнення цього необхідно, щоб відкриті завдання задовольняли певні вимоги [1; 6].

1. Наявність смислового контексту. Така вимога пов'язана з тим, як сприймає це завдання учень: як значуще, що має для нього цінність, або як незначне, нецінне. Наявність смислового контексту пов'язана з такими особистісними проявами учня, як надання сенсу вирішення завдання, оцінка процесу і результату розв'язання, взяття на себе відповідальності за отриманий результат та ін.

2. Проблемність. Протиріччя між змістом завдання і наявним в учня досвідом.

3. Невизначеність. Невизначеність завдання може виражатися в таких характеристиках, як відкритість умови і багатоваріантність розв'язання. Відкритість умови означає відсутність критеріїв правильності дій учня або можливість учня самостійно відкрити будь-який факт, правило та ін. Багатоваріантність рішення представляється особливо значущою, так як завдання, що мають кілька варіантів розв'язання, відрізняються більшою відкритістю, ніж завдання з єдиним рішенням. Найбільшою мірою відвертості мають такі завдання, відповіді на які можуть бути унікальними у кожного учня.

4. Доступність. Для вчителя можливість розв'язання завдання має принципове значення. Якщо учень не зможе розв'язати запропоновані завдання, то про підтримку становлення творчої діяльності не може бути й мови. До того ж невдачі у розв'язанні завдань негативно впливають на внутрішню мотивацію діяльності.

5. Зв'язок із курсом математики (іншими предметами). Завдання повинно сприяти розширенню математичних знань, одержуваних у рамках шкільної програми.

6. Інтеграція. Інтеграція завдання визначає зв'язок змісту з різними галузями науки, виробництва та мистецтва. Ми вважаємо, що дані вимоги є достатніми для побудови системи відкритих завдань. Відкриті завдання дозволяють учням конструювати власні знання про реальні об'єкти пізнання. Ступінь визначеності завдання є ключовими у становленні творчої діяльності. З огляду на рівень розвитку творчої діяльності конкретного учня вчитель може змінювати креативний потенціал завдання, додаючи або видаляючи інформацію, змінюючи спосіб її пред'явлення. Змінюючи ступінь визначеності змісту завдання, педагог стимулює становлення творчої діяльності учня. При цьому інтелектуальний потенціал завдання дозволяє учневі максимально проявити свої розумові здібності, щоб домогтися отримання нового результату, а креативний потенціал завдання дає можливість проявити свої здібності до творчості.

Для найбільш ефективного оцінювання та мотивації учнів важливі критерії оцінки відкритих завдань. У роботах Дж. Гілфорда виділені показники креативного мислення: *швидкість, гнучкість, оригінальність, розробленість*. Темп пошуку відповіді характеризується побіжністю творчого процесу і загальним числом відповідей із урахуванням безлічі методів розв'язання відкритих завдань, серед яких вирішальний пропонує оптимальне. Показник *гнучкості* характеризує здатність до швидкого переключення і визначається кількістю класів (груп) даних відповідей, серед яких учень пропонує

найбільш ефективний. Серед усього розмаїття відкритих завдань окремо виділимо завдання з математичним змістом і математичні відкриті завдання. Завдання з математичним змістом припускають використання математичних термінів в умові завдання. Розв'язання таких задач можливе і без математичного апарату.

Завдання. Відомо, що трикутники ABC і ADC прямокутні й рівнобедрені. Чи впливає з цього, що $AC = AD$? У цьому випадку відповідь може бути і позитивною, і негативною, залежно від розташування трикутників відносно один одного. Завдання такого роду можуть бути ефективно використані на різних етапах уроку математики, в тому числі в побудові окремого уроку одного завдання [3].

1. Етап підготовки учнів до засвоєння нового матеріалу. На даному етапі використання відкритих завдань дозволяє повторити теоретичний матеріал. Це досягається варіюванням умови завдання і складанням додаткових запитань (часткове використання методу контрольних запитань). Для даного етапу найбільш ефективними є ті відкриті завдання, в яких є можливість змінити або доповнити умову. Тому на етапі актуалізації знань можуть бути використані завдання відкритого типу, не надто складні для сприйняття. За формою проведення пріоритетною є фронтальна робота з класом.

2. Етап засвоєння нових знань. Відмінністю завдань даного етапу є їх більш високий ступінь складності порівняно з попереднім етапом. Завдання цього етапу слід вибирати, виходячи безпосередньо з мети етапу уроку. Корисно використовувати на цьому етапі завдання, які дозволяють визначити поняття, а також завдання на доказ і дослідження різних варіантів, тобто завдання, з умови яких можна отримати досить багато фактів і їх довести. За формою проведення можна використовувати фронтальну роботу, роботу в групах, індивідуальну роботу з подальшим обговоренням.

3. Етап закріплення нового матеріалу. На відміну від попереднього, завдання цього етапу повинні бути спрямовані на вироблення практичних умінь застосування нового матеріалу. Тому корисним на даному етапі буде використання відкритих завдань різного рівня складності: від завдань за готовими кресленнями до завдань на доказ і обґрунтування. Завдання повинні бути розраховані як на сильних, так і на слабких учнів. За формою проведення можливі як індивідуальна робота, особливо зі слабкими учнями, так і проведення змагань з розв'язання завдань.

4. Етап узагальнення та контролю. На цьому етапі необхідно підібрати такі відкриті завдання, які охоплюють раніше пройдений матеріал. Форми застосування відкритих завдань можуть бути різноманітними: від індивідуального виконання або заліку до різних нестандартних форм. Наприклад, це може бути робота в командах. Кожен учасник команди придумує іншій команді завдання відповідно до поданого ланцюжка. Чим складніше завдання, тим краще. Команда-суперник має розв'язати цю проблему. Підказка: чим більше ланок ланцюжка буде застосовано в завданні, тим складніше буде завдання, тобто в умові повинно бути вміщено мінімум інформації, а при її вирішенні – найбільша кількість ланок ланцюжка.

5. Етап рефлексії. На даному етапі корисно вирішувати ті відкриті завдання, в яких хоча б одне з рішень може бути використано при розгляді інших тем. Також можна розглядати завдання, ідеї вирішення яких зустрінуться в надалі.

Важливими завданнями є:

- а) модернізація змісту навчальних програм на всіх рівнях;
- б) підвищення якості роботи вчителів, створення і реалізація ними власних підходів і авторських програм;
- в) забезпечення високої мотивації та створення умов для розвитку креативності.

До сучасного уроку висуваються певні вимоги, тому нова структура уроку повинна відповідати їм:

- урок повинен бути розвивальним;
- наявність мотивації щодо початку роботи та закінчення уроку;
- тема, мета, завдання уроку не лише формулюються, але й усвідомлюються учнями;
- учитель повинен активізувати діяльність учнів, організувати проблемні й пошукові ситуації;
- на уроці – мінімум репродуктивної діяльності й максимум креативності;
- урок повинен готувати дитину до різних життєвих ситуацій.

Навчальний процес повинен ґрунтуватися на діяльнісному підході, мета якого – це розвиток особистості учня за активного сприйняття навчального матеріалу. Головне завдання вчителя полягає у створенні умов, які сприяють розвитку креативності. При побудові моделі креативного уроку ми використовуємо таку структуру: *мотиваційна частина, змістова частина, головоломка (інтелектуальна розминка), підсумки.*

Мотивація має вміщувати спеціально відібрані цікаві факти, які здатні викликати здивування учня. Цей блок забезпечує мотивацію учня до занять і розвиває його допитливість. Для компенсації інформаційних перевантажень і з метою стимулювання пошукової активності найкращим способом включення учнів в інтелектуальну роботу є акт подиву, або, як його називають, «ефект дива».

Змістовий блок з'єднує програмний матеріал навчального предмета з системою завдань, спрямованих на розвиток мислення, до гострого, живого сприйняття, до мовної, математичної та технічної

грамотності. Тому обов'язковим блоком на уроці є психологічне розвантаження, яке реалізується через вправи з гармонізації розвитку півкуль головного мозку, через систему рухливо емоційних ігор, театралізацію та ін. За рахунок позитивних емоцій, здійснюється релаксація дитини.

Наступний блок являє собою систему **головоломок**, втілених у реальні об'єкти, в яких реалізована оригінальна ідея. Це своєрідний тренінг для учня з подолання інерції мислення, розвитку кмітливості та створення позитивних емоцій. Розв'язання головоломки вимагає від учня нетрадиційного підходу. Відбувається розвиток креативного мислення, подолання стереотипів мислення, розвиток креативної уяви. Система головоломок пробуджує спостережливість і допитливість, інтерес дитини до дослідницької діяльності й інтелектуальну активність.

Підведення **підсумків** забезпечує зворотний зв'язок з учнями на уроці й передбачає якісну та емоційну оцінку учнями самого уроку. Саме така структура уроку дозволяє на кожному його етапі формувати не лише предметні знання і вміння, а й у спільній творчій діяльності забезпечувати досягнення учнями особистісних і предметних результатів.

Найважливішим елементом структури навчальної діяльності є навчальна задача [3], розв'язуючи яку учень виконує певні дії. У контексті обраної моделі уроку для формування універсальних навчальних дій загалом і предметних упершу чергу та з метою розвитку креативності учня пропонуємо використовувати завдання відкритого типу [8].

Якщо обрана технологія є фундаментом сценарію уроку, то наповнення його змісту відкритими завданнями – це аранжування, яке допомагає учневі зрозуміти суть досліджуваного, що надає красу уроку, активізує розумові процеси. На відміну від закритих завдань, типових для шкільного підручника, відкриті завдання припускають «розміту» умову, що має ступінь невизначеності, різноманітні (часто неалгоритмічні) методи вирішення, набір різноманітних варіантів відповіді [4]. Відкриті завдання передбачають можливість застосування стандартних знань у нестандартних ситуаціях. При виконанні таких завдань учень може проявити здатність до креативного мислення, тобто вміння класифікувати, узагальнювати і проводити аналогії, прогнозувати результат, генерувати ідеї. Відкриті завдання можуть використовуватися на будь-якому з етапів уроку [2], забезпечувати побудову уроків цілої теми, знаходити відображення в системі додаткової освіти [4].

Незважаючи на всю складність оцінювання завдань відкритого типу, надаємо можливість їх критеріально оцінити за чотирьома пунктами двобальної шкали (табл. 1) [5].

Таблиця 1

Критерії оцінювання завдань відкритого типу

Бали	Ефективність (чи досягнуто необхідне?)	Оптимальність (чи виправдане таке рішення?)	Оригінальність (рішення нове чи відоме?)	Розробленість (чи детальний хід рішення?)
2	Запропоноване рішення дозволить чітко зрозуміти, як досягти результату	У рішенні використаний той чи інший метод, завдяки якому отримано точне і оптимальне рішення	Рішення оригінальне, зустрічається менш ніж у 5% респондентів	Чітко і грамотно обгрунтовано рішення й обгрунтовані всі дії
1	У цілому хід рішення зрозумілий, і результату таким способом можна досягти, але деякі моменти рішення не продумані або нечітко пояснені	Рішення оптимальне, але деякі моменти процесу рішення можна значно спростити	Рішення зустрічається у відповідях рідко: від 5 до 10% респондентів	Рішення перебуває на рівні ідей, які можливо розумно обгрунтувати і завершити
0	За рішенням не зрозуміло, як можна досягти бажаного результату	Рішення занадто громіздке; використання багатьох прийомів є невиправдане	Рішення стандартне, зустрічається більш ніж у 10% респондентів	Не представлений або незрозумілий хід рішення задачі

Використання цих критеріїв при оцінюванні систем завдань відкритого типу дозволяє досить ефективно кількісно оцінювати рівень досягнення учнями предметних результатів [2]. Однак ми не можемо увесь процес навчання побудувати лише на завданнях відкритого типу. Дитина в навчанні повинна вирішувати обидва типи завдань: і відкриті, й закриті. Важливим є те, що ці два типи завдань необхідно поєднувати в найбільш ефективній послідовності.

Тому можна розглядати різні стратегії у використанні відкритих і закритих завдань на уроках:

- відпрацьовувати окремі навички за допомогою закритих завдань і вчитися використовувати ці навички в житті за допомогою відкритих;
- вводити матеріал за допомогою відкритих завдань і відпрацьовувати окремі навички за допомогою закритих;
- застосовувати змішану стратегію– використовувати відкриті завдання як на початку, так і в кінці навчання.

Представлена система роботи дозволяє поліпшити результати освоєння школярами програмового матеріалу, при цьому формується креативне мислення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гин А. А. Требования к условию открытой задачи [Электронный ресурс] / А. А. Гин. – Режим доступа: <http://www.trizway.com/art/opentask/12.html> ;
2. Горев П. М. Использование задач открытого типа на различных этапах урока математики / П. М. Горев, И. С. Зыков // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2014. – № 6 (июнь). – С. 1–5.
3. Горев П. М. Приобщение к математическому творчеству: дополнительное математическое образование: монография / П. М. Горев. – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2012. – 156 с.
4. Горев П. М. Формула творчества: Решаем открытые задачи / П. М. Горев, В. В. Утёмов // Материалы эвристической олимпиады «Совёнок»: учебно-методическое пособие. – Киров: Изд-во ВятГГУ, 2011. – 288 с.
5. Зиновкина М. М. Научное творчество: инновационные методы в системногоуровневого непрерывного креативного образования НФТМТРИЗ: учебное пособие / [М. М. Зиновкина, Р. Т. Гареев, П. М. Горев, В. В. Утёмов]. – Киров: Изд-во ВятГГУ, 2013. – 109 с.
6. Лебедева С. В. Конструирование открытых заданий как средства развития интеллектуально творческой деятельности учащихся при обучении математике [Электронный ресурс] / С. В. Лебедева. – Режим доступа: ftp://lib.herzen.spb.ru/text/lebedeva_10_31_197_202.pdf.
7. Павленко В. В. Особливості розвитку креативного мислення школярів / В. В. Павленко // Креативна педагогіка : наук.-метод. журнал / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Вінниця, 2015. – Вип. 10. – С. 103–109.
8. Утёмов В. В. Развитие креативности учащихся основной школы: решаю задачи открытого типа: [монография] / В. В. Утёмов. – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2012. – 186 с.
9. Утёмов В. В. Учебные задачи открытого типа / В. В. Утёмов // Концепт. – 2012. – № 5 (май) [Электронный ресурс] / В. В. Утёмов. – Режим доступа: <http://www.covenok.ru/koncept/2012/1257.htm>.
10. Хуторской А. В. Методика личностно ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному? / А. В. Хуторской. – М.: ВЛАДОС ПРЕСС, 2005. – 106 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Hyn A. A. Trebovaniya k usloviyu otkrytoi zadachy [Elektronnyi resurs] / A. A. Hyn. – Rezhym dostupa: <http://www.trizway.com/art/opentask/12.html> ;
2. Horev P. M. Yspolzovanye zadach otkrytoho typu na razlychnykh etapakh uroka matematyky / P. M. Horev, Y. S. Zыkov // Nauchno-metodycheskyi elektronnyi zhurnal «Kontsept». – 2014. – # 6 (yiun). – S. 1–5.
3. Horev P. M. Pryobshchenye k matematycheskomu tvorchestvu: dopolnytelnoe matematycheskoe obrazovanye: monohrafyia / P. M. Horev. – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2012. – 156s.
4. Horev P. M. Formula tvorchestva: Reshaem otkrytye zadachy / P. M. Horev, V. V. Utëmov // Materyaly evrystycheskoi olymпыады «Sovënok»: uchebno-metodycheskoe posobyе. – Kyrov: Yzd-vo ViatNHU, 2011. – 288 s.
5. Zynovkyna M. M. Nauchnoe tvorchestvo: ynnovatsyonnye metody v systememnohourovnevoho nepreryvnoho kreatyvnoho obrazovanyia NFTMTRYZ: uchebnoe posobyе / [M. M. Zynovkyna, R. T. Hareev, P. M. Horev, V. V. Utëmov]. – Kyrov: Yzd-vo ViatNHU, 2013. – 109 s.
6. Lebedeva S. V. Konstruyrovanye otkrytykh zadaniy kak sredstva razvytyia yntellektualno tvorcheskoi deiatelnosti uchashchykhsia pry obuchenyy matematyke [Elektronnyi resurs] / S. V. Lebedeva. – Rezhym dostupa: ftp://lib.herzen.spb.ru/text/lebedeva_10_31_197_202.pdf.
7. Pavlenko V. V. Osoblyvosti rozvytku kreatyvnoho myslennia shkoliariv / V. V. Pavlenko // Kreatyvna pedahohika : nauk.-metod. zhurnal / Akademiia mizhnarodnoho spivrobitnytstva z kreatyvnoi pedahohiky. – Vinnytsia, 2015. – Vyp. 10. – S. 103–109.
8. Utëmov V. V. Razvytyekreatyvnostyuchashchykhsiaosnovnoishkoly: reshaiazadachyotkrytohotypa: [monohrafyia] / V. V. Utëmov. – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2012. – 186 s.
9. Utëmov V. V. Uchebnyye zadachy otkrytoho typu / V. V. Utëmov // Kontsept. – 2012. – # 5 (mai) [Elektronnyi resurs] / V. V. Utëmov. – Rezhym dostupa: <http://www.covenok.ru/koncept/2012/1257.htm>.
10. Khutorskoi A. V. Metodyka lychnostno oryentirovannoho obucheniya. Kak obuchat vsekh po-raznomu? / A. V. Khutorskoi. – M.: VLADOSPRESS, 2005. – 106 s.

Павленко В. В. Использование задач открытого типа на разных этапах урока как средство развитию креативности учащихся основной школы

В статье обоснована необходимость преодоления репродуктивного стиля обучения и перехода к такой образовательной системе, которая бы в полной мере могла обеспечить познавательную активность и

самостоятельность мышления учащихся. Освещены основные психологические условия, способствующие развитию креативности. Определены задачи открытого типа одним из средств развития креативности современного ученика. Осуществлен анализ понятия «открытые задания». Предложено характеристики основных параметров и требования к открытым задач, среди которых автор выделяет: наличие смыслового контекста, проблемность, неопределенность, доступность, связь с конкретным учебным предметом, интеграция. Проанализированы личностные качества, присущие креативным людям: независимость, высокая толерантность к непризнанному, развитые эстетические чувства и др. Отмечено, что развитие креативности зависит от возраста и уровня умственного развития учащихся и самих учителей.

Ключевые слова: *креативная грамотность; креативная воображение; креативное мышление; креативный потенциал учащихся; креативность развитие креативности.*

Pavlenko V. V. Use Of Open Tasks At Different Stages Of The Lessons As A Means Of Developing Secondary School Students' Creativity

The article deals with the need to overcome reproductive learning style and the transition to the educational system that could provide full cognitive activity and independent thinking of students. It is explained the basic psychological conditions that promote creativity. It is defined the open type tasks as one of the means of the modern student creativity. The analysis of the concept "open tasks" is done. There are suggested major characteristic parameters and requirements for open tasks, mainly: the presence of the semantic context, problematic, uncertainty, availability, connection with specific subjects, integration. The personal qualities of creative people are analyzed: independence, high tolerance to unrecognized, developed aesthetic sense and others. It is noted that the development of creativity depends on the age and mental development of the students and teachers themselves.

Keywords: *kreatyvnaya literacy; kreatyvnaya imagination; kreatyvnoe thinking; creative building uchaschyhsya; development of creativity creativity.*